

[Harald Petersen.]

betydende med, at den dér foreslåede ordning også vil være retningsgivende for nyordningen af forholdet og ressortfordelingen mellem forsvarsministeriet og kommandomyndighederne.

Må jeg iøvrigt om planerne for det nye forsvarsministerium sige, at spørgsmålet om besættelsen af stillingen som departementschef i det nye ministerium enten med en civil- eller en militærperson er holdt åbent. Formuleringen af denne bestemmelse i lovforslagets § 3, stk. 1, synes at pege hen på en civil leder i denne stilling. Jeg vil gerne dertil sige, at personlig finder jeg en sådan løsning uheldig; da forsvarsministeriet i en række betydningsfulde forhold — det gælder personelforhold, forholdet overfor officersskolerne m. v. — er den øverste myndighed, ville det i hvert fald efter min mening også for ministeren være mere betryggende at have en mand med militær uddannelse ved sin side som sidste rådgiver. Men den væsentligste anke, jeg har mod en løsning på civilt grundlag, er dog den, at man ved at tage en civil mand til departementschef i forsvarsministeriet afskærer sig fra den store fordel, der kan opnås, når man har en militær leder, den nemlig, at der kan være en gavnlig vekselvirkning mellem administrationen i forsvarsministeriet og livet indenfor de tre værn i det øjeblik, de militære embedsmænd fra oven og nedefter får lejlighed til dels ved tjeneste i administrationen, dels ved tjeneste ude i marken at lære sagerne at kende både fra kontorstolen og fra det praktiske liv indenfor de tre værn. Jeg nærer frygt for, at der, hvis man bryder dette bånd, kan blive slået noget værdifuldt i stykker for begge parter.

Om indretningen af det nye forsvarsministerium iøvrigt vil jeg gerne gøre opmærksom på, at man indenfor den nedsatte Kofoed-kommission har været inde på det principielle problem om sagfordelingen mellem afdelingerne og navnlig indenfor den første afdeling, der omfatter personel- og organisationsforhold. Det er oplyst i betænkningen, at man har overvejet, om man skulle fordele sagerne efter værnsgrene, altså et kontor med hærsager, et kontor med søværnsager og et kontor med luftværnsager, eller om man skulle gå den vej at fordele sagerne på de tre kontorer i første afdeling efter sagernes art, uanset om de hører til det ene eller det andet værn. I Norge har man prøvet begge systemer; man begyndte med en fordeling efter sagernes art, gik bort fra den og endte i en fordeling efter værnsgrene. Imidlertid er der fra kom-

missionens side fremført visse argumenter til fordel for, at vi følger det system, som Norge nu har forladt. Det er ikke uden betænkelighed, at man gør dette eksperiment, forekommer det mig, men afgørende for min stilling til den udvej, man har valgt, har været to forhold, for det første, at de militære sagkyndige i forsvarskommissionen i overvejende grad har anbefalet en fordeling efter sagernes karakter i stedet for efter værnsgrene, for det andet, at man, hvis man valgte at fordele sagerne efter værnsgrene, dels måtte skride til oprettelsen af et tredje militært ministerium, nemlig et ministerium for luftvåbenet sideordnet med krigs- og marineministeriet, dels risikerede at få en dobbelt, måske en tredobbelt behandling af sagerne med den konsekvens, at den ønskede rationalisering i administrationen ikke kunne opnås. Af disse grunde har jeg bøjet mig for de fremførte argumenter til gunst for den ordning, der nu foreslås her. Jeg vil gerne i det kommende udvalg have lejlighed til at drøfte forskellige enkeltheder med den højtærede minister, bl. a. spørgsmålet om de forskellige værns forhold til de officersskoler, der er direkte underlagt forsvarsministeriet.

Iøvrigt er det klart, at jeg kan anbefale i hovedtræk det lovforslag, der foreligger, så meget mere som det jo er fremgået af en kommissionsbetænkning, jeg selv er medunderskriver af. Da lovforslaget imidlertid fortsat er spækket med en række bemyndigelser for ministeren, der selvsagt er nødvendige i den overgangsperiode fra gammelt til nyt, der forestår, vil jeg henstille til den højtærede minister at holde sig i den snævrere mulige kontakt med rigsdagen gennem forsvarskommissionen under den tilpasningsproces, som vedtagelsen af det foreliggende lovforslag betinger.

Når dette lovforslag bliver gennemført, hvad jeg regner med at det gør, forestår der meget vigtige afgørelser, ikke mindst i henseende til personellet. For at få nyordningen til at glide kaldes der på god vilje fra alle sider. Der vil blive krævet en samarbejds kultur fra øverst til nederst og tværs gennem alle led indenfor forsvaret, fra ministeren til administrationen og fra ministeren til de egentlige militære myndigheder indenfor værnene. Jeg vil håbe, at denne samarbejds kultur findes, men samarbejds kultur forudsætter også disciplin fra øverst til nederst.

Uden at komme ind på den beklagelige episode fra Odense for nylig vil jeg gerne i anledning af de udtalelser herom, som den højtærede minister har fremsat i går, til